

ANNEX 03. Breu introducció sobre VIH/sida¹

¿Què és el VIH?

VIH són les sigles del virus de la immunodeficiència humana. Destaquem les següents característiques d'aquest virus:

- el seu material genètic necessita un altre material per funcionar i reproduir-se, concretament el de les cèl·lules CD4, que només es troben en la nostra sang i compleixen un paper essencial en el sistema immunitari.
- per tant, el VIH actua sobre el sistema immunitari, la funció del qual és protegir a l'organisme de diferents agents infecciosos (fongs, bacteris, paràsits, altres virus)
- només es desenvolupa en les persones, no sobreviu en altres organismes, ja que només les persones disposem de cèl·lules CD4 (necessàries per a la reproducció del VIH).

El VIH s'adquireix, és a dir, passa a través d'uns fluids corporals determinats i arriba a la sang d'una persona a través d'unes vies concretes.

Quan una persona s'ha infectat del VIH, diem que és **seropositiva, VIH +** (VIH positiu), i el més probable és que no presenti símptomes específics fins transcorreguts uns anys.

¿Què és la sida?

La sida (síndrome d'immunodeficiència adquirida) és la malaltia provocada per la infecció del VIH (virus de la immunodeficiència humana).

Una persona malalta de sida té diverses malalties, ja que el sistema immunitari està molt dèbil a causa de l'acció del VIH.

Quan el virus entra a l'organisme d'una persona, a diferència del que passa amb altres virus, no provoca cap tipus de símptoma específic que permeti confirmar la presència de la infecció per VIH. El que el VIH provocarà al cos és una lenta però progressiva debilitació del sistema de defenses.

Transcorregut un ampli període de temps, el sistema immunitari perd la seva capacitat de defensa: qualsevol infecció afecta a l'organisme, i es poden patir diverses malalties oportunistes alhora, ja que el sistema no pot reaccionar-hi. És llavors quan es considera que una persona seropositiva està en **fase de sida**.

---

¹ Extret de: SIDA STUDI. [Preguntes freqüents sobre VIH-sida](#).

Com es produeix la transmissió del VIH?

Es pot produir una transmissió de VIH quan el VIH d'una persona s'introdueix en el torrent sanguini d'una altra. Per a això, s'han de donar les següents circumstàncies:

1. Presència d'un fluid TRANSMISSOR, és a dir: que tingui prou capacitat de concentració de VIH per produir una transmissió. Els únics fluids corporals amb aquestes característiques són (de major a menor capacitat transmissora del VIH):

- Sang
- Semen
- Fluxos vaginals
- Llet materna

* Hi ha altres líquids corporals que poden tenir VIH, però MAI amb una concentració suficient per a ser considerats líquids transmissors. Són, per tant, FLUIDS NO TRANSMISSORS: la saliva, la suor, les llàgrimes, els mocs, l'orina i la femta.

El líquid preseminal (petita quantitat de líquid que surt sempre abans de l'ejaculació en els homes) és un fluid del qual no hi ha prou evidències científiques que permetin incloure'l o descartar-lo definitivament de la llista de líquids transmissors. De qualsevol manera, en cas de tenir capacitat transmissora, aquesta seria extremadament reduïda.

2. Presència d'una porta d'entrada al torrent sanguini per la qual es pugui introduir algun dels FLUIDS TRANSMISSORS del VIH. Aquestes portes d'entrada són:

- Ferides obertes
- Mucoses. Les mucoses són parts del cos que no tenen pell com a element protector. Poden tenir ferides o erosions microscòpiques que són indolores i invisibles, i que poden donar accés al VIH fins al torrent sanguini.

Les mucoses que actuen com a portes d'entrada per al VIH són (de major a menor vulnerabilitat): recte, vagina i vulva, gland o punta del penis i interior de la boca.

Quines són les pràctiques de risc de transmissió del VIH?

Considerem una pràctica de risc aquella en la qual el VIH s'introdueix mitjançant algun dels FLUIDS AMB CAPACITAT TRANSMISSORA en el torrent sanguini d'un organisme, a través d'una ferida oberta o una mucosa.

Si parlem de transmissió sexual:

Les pràctiques sexuals en què, mitjançant un fluid amb capacitat transmissora, es pot introduir el VIH en un altre organisme a través d'una mucosa (o porta d'entrada) es poden diferenciar de la següent manera:

Pràctiques sexuals d'alt risc:

- penetració anal (penis + anus).
- penetració vaginal (penis + vagina). En cas d'haver-hi presència de sang menstrual el risc de transmissió del VIH augmenta (a causa de les característiques de la sang).

Pràctiques sexuals de baix risc:

- fel·lació (boca + penis)
- cunnilingus (boca + vagina). En cas d'haver-hi presència de sang menstrual el risc de transmissió del VIH augmenta (a causa de les característiques de la sang).
- Anilingus (estimulació oral de l'anus), en cas de presència de sang visible.
- Compartir joguines sexuals de forma immediata

Tot i que en la pràctica vulva-vulva (tisoires) estan en contacte els fluids vaginals d'una dona amb una porta d'entrada d'una altra, no hi ha evidència científica definitiva que permeti confirmar que es pot produir una transmissió del VIH.

Si parlem de transmissió sanguínia:

A la pràctica, és bastant difícil que sang infectada per VIH s'introdueixi en un altre organisme a través d'una ferida oberta, ja que són contactes que no acostumen a produir-se i que, en tot cas, de manera instintiva evitem. El risc de transmissió sanguínia pot donar-se per:

- **compartir de manera immediata** objectes tallants sense desinfectar prèviament: agulles per a xeringues, material punxant per fer tatuatges, pírcings, fulles d'afaitar ...
- o compartir de manera immediata objectes que puguin contenir restes de sang: raspall de dents, material per esnifar substàncies...

Pel que fa a la transmissió de mare a fetus, coneguda com a transmissió vertical, també es produeix a causa que el VIH de la dona passa al torrent sanguini del fetus a través de la sang. La transmissió pot donar-se durant l'embaràs, durant el part o bé en el període de lactància (ja que un dels components de la llet materna és la sang).

Les mesures recomanades per reduir el risc de transmissió gairebé completament de mare a fetus són:

- Realitzar un bon seguiment mèdic i farmacològic, en cas de ser considerat convenient.
- Optar per un part controlat en el qual es redueixin al màxim les possibilitats que la sang de la mare pugui introduir-se al cos del fetus.
- Alimentar el nadó amb llet artificial.